

LŪKESČIŲ PSICHOSOCIALINĖS RIZIKOS VEIKSNIŲ VERTINIMO ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE KOMPETENCIJŲ DIDINIMO MOKYMAMS STUDIJA

Vykdytoja Lolita Pilipavičienė.

Vykdymo laikotarpis 2021 m.

Studijos pagrindimas. Plačiai aprašyti medicinos darbuotojų stresas, įtampa, perdegimas, kuriuos šie darbuotojai patyrė dar iki COVID-19 pandemijos pradžios. Medikų patiriamas stresas neigiamai atsiliepia jų sveikatai. Lietuvoje siekiant nacionaliniu mastu formuoti psichologinei (emocinei) gerovei palankų klimatą sveikatos priežiūros sistemoje bei stiprinti asmens sveikatos priežiūros specialistų psichikos sveikatą, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 10 d. įsakymu Nr. V-322 patvirtintas „Psichosocialinio klimato ir psichologinės (emocinės) gerovės sveikatos priežiūros sistemoje gerinimo 2020–2022 metų veiksmų planas“. Juo vadovaujantis, Higienos instituto Profesinės sveikatos centre numatyta parengti tiesioginių ir (ar) nuotolinių mokymų, skirtų psichosocialinių profesinės rizikos veiksnių vertinimo ASPĮ kompetencijoms įgyti, mokymo programą ir metodinę medžiagą.

Tikslas. Išanalizuoti ASPĮ lūkesčius psichosocialinės rizikos vertinimo kompetencijų didinimo mokymams.

Uždaviniai:

1. Išanalizuoti ASPĮ anketą užpildžiusių asmenų kompetenciją psichosocialinės rizikos vertinimui atlikti;
2. Nustatyti psichosocialinės darbo aplinkos veiksnius, aktualius vertinant psichosocialinę riziką ASPĮ;
3. Išanalizuoti ASPĮ susidomėjimą dalyvauti psichosocialinės rizikos vertinimo kompetencijų didinimo mokymuose.

Metodika. Dalyvauti studijoje kviestos visos Lietuvoje registruotos ASPĮ (n=236). Juridinių asmenų asmens sveikatos priežiūros licencijų sąrašas skelbiamas VASPVT internetinėje svetainėje. Tyrimo instrumentas – anketa, sudaryta studijos vykdytojos. Prašyta, kad ją užpildytų ASPĮ darbuotojas, kuris renka duomenis / planuoja vertinti psichosocialinę riziką įstaigoje. Analizuotos 196 anketos (83,1 proc. kviestų ASPĮ). Pagal pobūdį ASPĮ suskirstytos į 3 grupes, pagal dydį – į 2 grupes. Taikyti aprašomosios statistikos metodai. Trijų nepriklausomų imčių vidutiniai rangai lyginti skaičiuojant Kruskalo-Voliso kriterijų. Dviejų nepriklausomų imčių vidutiniai rangai lyginti skaičiuojant Mano-Vitnio kriterijų.

Rezultatai ir išvados. Pažymėjimus apie išklaustytus ne mažiau kaip 16 val. trukmės mokymus temomis, reglamentuojamomis Psichosocialinių rizikos veiksnių tyrimo metodiniuose nurodymuose, turėjo 5,6 proc. ASPĮ anketą užpildžiusių asmenų. ASPĮ anketą užpildžiusiems asmenims trūksta visų 4 reglamentuojamų sričių kompetencijų psichosocialinės rizikos vertinimui atlikti. Mažiausiai trūksta kompetencijų apie psichosocialinės rizikos veiksnius ir darbe patiriamą stresą bei jo neigiamą poveikį darbuotojams (kompetencijų trūkumas įvertintas 4,4 balo iš 7). Labiausiai trūksta kompetencijų, susijusių su psichosocialinių veiksnių tyrimo, vertinimo principais ir metodikomis (kompetencijų trūkumas įvertintas 5 balais iš 7). ASPĮ teigimu, vertinant psichosocialinę riziką būtų aktualiausia įvertinti šiuos veiksnius: emocinę įtampą darbe, didelius darbo krūvius bei neigiamą pacientų ir/arba jų artimųjų elgesį (aktualumas įvertintas

atitinkamai 4,9, 4,9 bei 4,5 balo iš 7). ASPI labiausiai susidomėjusios dalyvauti psichosocialinės rizikos vertinimo kompetencijų didinimo mokymuose, jei mokymai vyktų nuotoliniu būdu ir nemokamai (susidomėjimas įvertintas 6,1 balo iš 7). Susidomėjimas mokymais mažesnis, jei jie vyktų kitomis sąlygomis: Vilniuje gyvai ir nemokamai (3,7 balo iš 7), nuotoliniu būdu ir mokamai (2,1 balo iš 7), Vilniuje gyvai ir mokamai (1,7 balo iš 7). Didesnių ASPI susidomėjimas mokymais, jei jie vyktų bet kuriomis sąlygomis, didesnis nei mažesnių ASPI susidomėjimas mokymais.

Daugiau informacijos gali suteikti Higienos instituto Profesinės sveikatos centro Profesinės sveikatos inovacijų skyriaus specialistė Lolita Pilipavičienė tel. (8 5) 212 2589 arba el. paštu lolita.pilipaviciene@dmc.lt.